

مختطفات و۱۲ مرد اسلامی

نویسنده: ساسان والیزاده

عنوان و نام پدیدآور	سرشناسه
مشخصات نشر	والیزاده، ساسان، ۱۳۵۳
مشخصات ظاهري	: معینالسلطنه و ۱۲ مرد اعدامي تکنگاري زندگي و مرگ ميرزا رحيم خان چاغروندي (معينالسلطنه) / نويسنده: ساسان واليزاده ويراستار: وحيده بهرامي
شابك	: خرمآباد، انتشارات هاويير، ۱۴۰۲
وضعیت فهرستنویسي	: ۷۶ ص، مصور
يادداشت	ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۴۱-۱۱-۸
عنوان ديگر	فیضا
موضوع	: واژه‌نامه
يادداشت	: کتابنامه ص [۲۸۹] - [۲۹۶].
عنوان ديگر	: تکنگاري زندگي و مرگ ميرزا رحيم خان چاغروندي (معينالسلطنه)
موضوع	: ميرزا رحيم خان چاغروندي
موضوع	: معينالسلطنه (خاندان)
موضوع	Moein-al saltaneh family :
موضوع	: سياستمداران ايراني -- قرن ۱۳ ق. -- سرگذشتمنه
موضوع	19th century -- Biography -- Politicians, Iranian :
موضوع	: لرستان - تاريخ - قرن ۱۳ ق. -- ۱۴ --
رده‌بندی كنگره	Lorestan (Iran: Province) -- History -- 19-20th centuries
رده‌بندی ديوبي	DSR 1453 :
شماره کتاب‌شناسی ملی	955 / 075092 :
	9601083 :

شناسنامه

معینالسلطنه و ۱۲ امردادعما

تکنگاری زندگی و مرگ میرزا رحیم خان چاغرونوند (معینالسلطنه)

ساسان والیزاده

ویراستار:وحیده بهرامی

گرافیک: سید احسان نوری نجفی

مشق بسم ا...: محمد رضا رحیمی

منتشرات: هاویر، همراه: ۰۹۱۶۹۷۰۵۴۵۶

چاپ: شهر (شمارگان: ۱۰۰۰) نسخه، چاپ اول ۱۴۰۳

مدیر تولید و ناظر: سیده سهیمه اسدزاده

شابک: ۹۷۸-۹۱۱-۸۳۴۱-۸

Haavirpub@gmail.com – Instagram:havir.pub

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

انتشارات هاویر

9 786228 341118

قیمت: ۳۰۰ هزار تومان

فهرست

۹	دیباچه
۱۱	این قصه از «سر» آغاز می‌شود
۱۳	سکوت عمارت شماره ۷۰
۱۵	زادگان آلب ارسلان
۱۸	کلانتر جوان و زند قمی
۲۴	گریزانشولای مرگ
۳۰	مشروطه و هائله لرستان
۳۶	شورش ناکام شاهزاده مغور
۴۲	سفرارش به رودکان در هنگامه توپران
۴۵	محاکات سفیر پرتلیس انگلیس
۴۸	در چنبره حاکم لجوج
۵۸	جهان در فنجان
۶۵	قباله اقبال و روزگار معین
۷۱	سالیان پر اعوجاج
۸۲	دوران نخمت و رعیت پریشان
۸۹	دولت مستعجل و دیوان خانه معین
۹۲	عصر چکمه‌پوش و رجاله‌های علیل
۹۶	انتخابات، رؤیای ناتمام

۹۹	دومینوی مرگ
۱۰۴	قصاب لرستان در محاقد
۱۱۱	شاعرانگی در آشفتگی
۱۲۱	خدعه خزاعی و خزان معین
۱۲۵	آشویتس بروجرد
۱۲۸	شیرین کاری چشم شوخ فلک
۱۳۰	جوانمرگی و سخت کشی
۱۳۵	شهادت تفنگچی شاعر
۱۳۸	اصلاح گر عافیت حرو
۱۴۱	شیرآهنکوه مردی به نام شیرمه محمدخان
۱۴۳	شوالی مرگ بر قامت شاهین
۱۴۷	مصلح مصلوب و چراپی مرگ رازآلود
۱۵۹	سرشت و سرنوشت
۱۶۹	پیوست‌ها
۱۷۱	پیوست نخست؛ درختواره خانواده و خاندان معین‌السلطنه
۲۰۱	پیوست دوم؛ تصاویر و اسناد
۲۷۱	مزارات
۲۸۱	واژه‌نامه
۲۸۹	منابع و مأخذ

دیباچه

ناگفته‌های تاریخ معاصر بسیار است، این گزاره درباره تاریخ محلی ایران تلواسه بیشتری دارد. این کتاب به دنبال گره‌گشایی و نورافشانی بریکی از زوایای تاریک تاریخ است. لرستان از فردا روز تیره روزی لطفعلی خان زند هرگزار گزند شاهک‌های قجری آسوده نبود و با افول این سلسله منحوس، برای سربرآوردن رژیم پهلوی نیز نیاز به سرکوب عشاپر و برانداختن هويت قومی بود که نخستین قربانی آن لرستانی‌ها شدند. زوال و اضمحلال رهای از دوران قاجار آغاز شده بود از آغاز کودتای ۱۲۹۹ تا ۱۳۱۲ شتاب گرفت تا بی‌رحمانه‌ترین نسل‌کشی تاریخ معاصر ایران روی دهد. در این سال‌ها هزاران لرستانی به ضرب تفنگ ژاندارم‌ها و قراقوچها و توپخانه فوج‌های نظامی کشته شدند. سرهای بسیاری از بزرگان و سرداران لر بریده یا به تیر اعدام سپرده شده‌ها طایفه و تیره لرستانی در بدیوی‌ترین شکل ممکن به اقصی نقاط دور کشور نفی بلد و آواره شدند و شگفت‌که ابعاد این جنایت هولناک هنوز بازکاویده نشده است اعدام ناجوانمردانه ۱۳ تن از سران و خوانین لرستان به دستور مستقیم رضاخان دست‌دوبراین روایت است.

کتاب حاضر بازخوانی زندگانی یکی از شخصیت‌های تاریخی لرستان در متن و بطن این روزگارزوال و انقراض است. میرزا حیم خان چاغرونده، ملقب به معین‌السلطنه از مهم‌ترین سیاستمداران غرب کشور از آغاز دوره ناصری تا آغاز دوره پهلوی است. نورتاباند بروزندگی پُرماجرای او می‌تواند گوش‌های ناگفته‌ای از تاریخ‌نگاری محلی و تاریخ ملی کشور را آشکار کند. درواقع تکنگاری شیوه‌ای برای تحقیق جامعه‌شناسی است. کوشیده‌ام که با این «تکنگاشت» یا «یکتا نگاری» نقیب به تاریخ اجتماعی و سیاسی «غرافیای لرستان» بنم. چنین کاری در لرستان پیشینه‌ای ندارد. این زندگی‌نامه را نباید از جنس رمان دانست چراکه چنین تمدن و وظیفه‌ای بر عهده نویسنده نبوده است. آشکارا در این کتاب به شیوه مرسوم هم تاریخ ننوشت‌های اما با این‌همه، هیچ ماجراهی را بدون مستندات و مأخذ آن بیان نکرده‌ام؛ خوش‌تر دارم این «کنکاش نامه» را مستند تاریخی با روایت زورنالیستی و یا داستان

منشیانه تاریخی با زیرساخت و ریزبافت پژوهشی و مستند بنامم و چنین می‌انگارم خواندنیش برای خواهندگانش خالی از لطفاتی نخواهد بود.

این اثر دو افزوده دارد: از آنجاکه تبارشناسی قومی و انساب، از پیوست‌های مهم تاریخ‌نگاری است، کوشیده‌ام خانواده و خاندان معین‌السلطنه را شناسایی کنم تا تصویر دقیق‌تری از دورمان این شخصیت لرستانی به دست بیاید. در بخش پایانی هم تصاویر و اسنادی را به کتاب منضم ساخته‌ام که این تکنگاری را مستند سازد.

ساسان والیزاده، فروردین ۱۴۰۳